

Een onverwachte liefde in Salon d'Amour

Anna Jansson bij Boekerij:

Dochter vermist

De *Salon d'Amour*-serie:

Nieuwe kansen in Salon d'Amour

Lang en gelukkig in Salon d'Amour

Vallen en opstaan in Salon d'Amour

Een onverwachte liefde in Salon d'Amour

Anna Jansson

*Een onverwachte liefde
in Salon d'Amour*

Ook voor Angelika blijft de liefde
soms een ongrijpbaar mysterie

Deel 4 van de *Salon d'Amour*-serie

Vertaald uit het Zweeds door
Nuanxed – Corien Leenburg

ISBN 978-90-492-1139-4
ISBN 978-94-023-2684-0 (e-book)
ISBN 978-90-492-1315-2 (audio)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *En otippad kärlekshistoria*
Vertaling: © Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv
Vertaald door Nuanxed – Corien Leenburg
Omslagbeeld- en ontwerp: © Bürosüd
Zetwerk: Crius Group

© Anna Jansson 2018 by Agreement with Grand Agency
© 2026 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Ik vond mijn man op de vuilstortplaats

Het is een mooie herfst. De zee en de lucht zijn blauwer dan ooit tevoren en zachte windvlagen waaien over het geplaveide plein. Het water kabbelt in de fontein en ook in Salon d'Amour gaat alles z'n gangetje. De laatste klanten van vandaag zijn in een levendig gesprek verwickeld.

'Ik vond mijn man op de vuilstortplaats,' zegt Elfrida Mogren, terwijl ze haar spiegelbeeld bestudeert. Ze wil haar haar tot haar schouders laten groeien, zodat ze het fatsoenlijk kan opsteken. De bedoeling is dat ik vandaag dus alleen de dode puntjes afknip. Het enige wat ik tot nu toe over haar weet, is dat ze bij de milieustraat in Klintehamn werkt en bijna met pensioen gaat. Als je op je werk zo veel mensen ontmoet, is het volgens haar belangrijk dat je haar goed zit. Een goede instelling, vind ik.

Rut Qviberg, die door Ricky wordt geknipt, heeft hem net daarvoor verteld hoe ze háár man heeft ontmoet. Zowel zij als haar echtgenoot is politieagent en je zou dus kunnen denken dat ze elkaar van daar kennen, maar niets is minder waar. Ikzelf had het geregeld: een zorgvuldige en tijdrovende klus, die Rut – bij gebrek aan inzicht – zojuist zomaar als 'puur toeval' heeft bestempeld.

Wanneer ik je hier in Salon d'Amour de kappersmantel om-
doe en je vraag: 'Wat kan ik voor je doen?' dan heb ik het niet

alleen over een fraaie knipbeurt. Dan bedoel ik: ‘Wat kan ik in jouw leven betekenen?’ Als je de ernst van de vraag begrijpt, begin je misschien te aarzelen, word je verlegen of vraag je je af of je wel op de goede plek bent. Maar maak je geen zorgen – je bent wel degelijk op het juiste adres. Mijn doel is om eerst zorgvuldig uit te zoeken welke dromen en wensen je hebt, voordat ik de rol van een schikgodin overneem. Pas als ik heb gezien welke kaarten je in handen hebt, help ik je om jouw spel te spelen. In Salon d’Amour is het dan ook nooit toeval wie er in de stoel naast je komt te zitten. Alles is zorgvuldig gepland. Als er externe inspanningen nodig zijn, roep ik de hulp in van mijn zussen, Ulrika en Vera, die ook kappers zijn. Als kinderen speelden we dat we schikgodinnen waren – net als de Nornen in de Noordse mythologie, degenen die de draden van het leven samen sponnen en het lot van mensen aan elkaar knoopten. Tegenwoordig is het echter geen spelletje meer: we doen het in het echt.

‘Heb je je man echt op de vuilstortplaats ontmoet?’ Rut wendt zich nieuwsgierig tot Elfrida. Het scheelt niet veel of ze pakt er pen en papier bij om aantekeningen te maken: een gewoonte die ze als politieagent heeft wanneer iemand een bekentenis af wil leggen.

‘Ik werk er al sinds ik van school kwam en met kerst ga ik met pensioen. In het begin heette het gewoon “de stort” en mocht je er alles dumpen wat je maar wilde. Mijn man was net gedumpt door zijn ex. Ik herinner me dat het een mooie aprildag was toen ik hem voor het eerst zag. Ik zou dat jaar dertig worden. Hij zat daar met zijn halve inboedel, maar zonder plek om te wonen. Ik hielp hem het afval en de puinhoop in zijn leven te sorteren. Als je op de stort werkt, word je een soort relatiecoach,’ zegt ze terwijl ze vriendelijk naar me lacht via de spiegel.

Ik spits mijn oren: ze begeeft zich op ons terrein. Ricky en ik wisselen een veelbetekenende blik uit.

‘Wat ontzettend romantisch!’ Rut is dol op dit soort liefdesverhalen. ‘Vertel verder, Elfrida!’

‘Als je lang in de branche werkt, ga je vanzelf patronen herkennen. Zo hebben we “alledaagse klanten”, die een herfst- of lenteschoonmaak houden in hun garage of langskomen met kapot speelgoed van de kinderen. In feite zijn die niet zo interessant, die redden zich vaak zelf wel. De andere helft van de klantenkring kan aanzienlijk meer hulp gebruiken. Dat zijn degenen die bij grote veranderingen in hun leven naar ons toe komen. Mensen die gaan samenwonen en te veel meubels hebben: twee banken in vloekende kleuren, twee verschillende modellen eenpersoonsbedden of meer keukentafels dan ze nodig hebben – en die geen zin hebben om ze online te verkopen. Of mensen die net gescheiden zijn en juist van het oude tweepersoonsbed, de biljarttafel en de door de zon verbleekte schommelbank af willen.

En dan hebben we klanten die komen na een sterfgeval. Dat kan in mindere of meerdere mate traumatisch zijn. Je moet heel voorzichtig te werk gaan en een goede afweging maken, voordat je iemand berispt die zojuist golfkarton in de container voor plastic heeft gegooid. Als je al bijna verdrinkt in alle ellende, kan zo’n berisping net de druppel zijn die de emmer doet overlopen. Dat heeft de ervaring mij geleerd.’

‘Dat kan zo iemand in tranen laten uitbarsten,’ beaamt Rut. ‘Maar je man, vertel, hoe ging dat?’

Elfrida werpt Rut een veelbetekenende, zijdelingse blik toe. ‘Precies zo, ook al was er geen sprake van een sterfgeval. Een scheiding kan immers net zo zwaar zijn als een situatie waarin iemand overlijdt, misschien zelfs bitterder. Ik schreeuwde tegen die kerel met die roestrode Volvo 740 dat hij golfkarton in de verkeerde container had gegooid en toen begon hij te huilen. Zijn aanhangwagen blokkeerde de hele oprit naar de container met brandbaar afval. Aangezien de andere bezoekers er niet meer langs konden, moest ik zelf zijn auto aan de kant zetten. Vervolgens nam ik hem mee naar onze keet, zodat hij even tot zichzelf kon komen. Ik zette koffie en kreeg zijn hele ellendige verhaal te

horen: hij had een ijzerhandel, maar was niet getrouwd geweest op huwelijksvoorwaarden. Bij de scheiding wilde zijn ex-vrouw de helft van de waarde van het bedrijf en dus was hij gedwongen om de zaak te verkopen. En nu was hij werkloos, dakloos, platzak en moest hij van zijn voorraad af zien te komen. Na verloop van tijd bleek dat hij in een tentje op het strand van Tofta woonde.’

‘Arme kerel,’ verzucht Rut.

‘Dat dacht ik ook. Maar tot mijn verbazing was het voor hem eerder een opluchting. Aanvankelijk was hij tegen zijn wil gedwongen om de zaak van zijn vader over te nemen en nu was hij er eindelijk van verlost. Ik vroeg hem wat zijn dromen en wensen waren, en weet je wat hij zei?’

‘Nee, wat dan?’

‘Dat hij bergwandelingen wilde maken in Noorwegen! Hij vertelde zo beeldend en enthousiast over uitkijkpunten en beekjes, waarvan het water zo schoon en helder was dat je er je mok kon vullen en er zo uit kon drinken, en over watervallen waar je naakt onder kon staan. “Ga anders met me mee,” zei hij.’

‘Het moet een onverwacht aanbod zijn geweest, om mee te gaan naaktzwemmen, bedoel ik. Heb je dat gedaan?’ Rut glimlacht zo breed dat haar oorlellen wel strikjes lijken die aan haar mondhoecken vastzitten.

‘Ja, maar pas een jaar later, toen hij klaar was met al het regelwerk. We kregen vijftientig jaar samen, het is nu tien jaar geleden dat hij overleed. Hij was mijn maatje. Meer kun je niet van het leven verlangen. Er valt niets meer te wensen.’

‘Dat denk ik wel,’ weerleg ik, terwijl ik met de kam door haar dikke, grijze, krullende haar ga. ‘Het leven heeft altijd meer te bieden na de volgende bocht.’

Elfrida ontmoet mijn blik in de spiegel. Het is alsof ze nu pas in de gaten heeft dat ik ook meeluister. ‘Nee, nee, ik ben te oud voor dat soort dingen.’ Ze begint te giechelen. Ze heeft een lieve glimlach en haar lichtblauwe ogen glinsteren. De dikke strepen van

perfect aangebracht kohlpotlood draagt ze waarschijnlijk al sinds haar tienertijd. Ze laten haar ogen eruitzien als grappige halve-maantjes.

Het is een plotselinge omslag. En ondanks het feit dat we het net over het overlijden van haar geliefde hadden, lach ik ook.

‘Het is nooit te laat! Ik had een klant van vierentachtig die hartstochtelijk verliefd werd. Alles kan, en het gebeurt ook echt.’

‘Ik zou er de energie niet voor hebben. Ik bedoel, is het echt alle moeite waard?’ Elfrida begint hartelijk te lachen en kijkt naar Rut om een antwoord te krijgen op haar vraag.

Die trekt haar bovenlip op en denkt even na. ‘Dat weet ik niet. Als mijn man er niet meer zou zijn, weet ik niet zeker of ik wel een nieuwe zou willen. Elke relatie is een totaalpakket en het vraagt het nodige van je om er een te beginnen. In het begin doe je je best en is het heel, heel veel werk om je aan de ander aan te passen. Als je niet verliefd bent en ook nog een beetje gek zou zijn, zou het echt onmogelijk zijn, denk ik.’

Terwijl Ricky de spiegel achter haar omhooghoudt, inspecteert Rut haar donkere haar. ‘Mooi! Waar ik weleens over nadenk, is hoe eenzaam je je voelen moet waardoor het de moeite waard wordt om een nieuwe vent te zoeken.’ Precies op dat moment krijgt Rut haar man in het oog, die binnengekomen is om haar op te halen. Hij ziet er ontdaan uit. Ik vraag me af wat hij meegekregen heeft. Aangezien we zo druk aan het praten waren, hebben we niet gemerkt dat hij binnenkwam. Sterker nog, we hebben de deurbel niet eens gehoord.

‘Hoe bedoel je dat precies, Rut?’

‘Hans, lieveling, ik ben niet van plan een nieuwe man te nemen. Ik hou toch van jou. Het was alleen puur hypothetisch.’

Vastbesloten doet haar echtgenoot een paar stappen naar voren. ‘Weet je, als ik met de auto bij de garage ben, boodschappen ga doen, ga gokken op de paardenrennen of bij de jaarvergadering van de Vereniging van Eigenaren ben, hebben we het er nooit

over of we onze vrouwen zullen inruilen, zelfs niet puur hypothetisch. Dat is verdomme echt niet gezond! Het is angstaanjagend gestoord!’

Als Rut en Elfrida betaald hebben en ze allebei de vlammen-de zonsondergang van de oktoberavond in zijn gelopen, trekken Ricky en ik ons terug in de personeelsruimte. Hij heeft koffiegezet en voordat het tijd is om naar huis te gaan, laten we ons even op de bank zakken om de dag te debriefen. Brandweermannen en politieagenten hebben enkel en alleen een debriefing na grote rampen, bij Salon d’Amour hebben we ze dagelijks. Sinds enige tijd is Ricky betrokken bij het relatiewerk van onze klanten. Hij is zesentwintig en ik ben bijna vijftig. Onze meningen lopen vaak uiteen. En dat is goed. Want als je wat tegengas krijgt, denk je nog eens extra goed na, en dat kan nodig zijn wanneer je op zoek bent naar oplossingen voor ingewikkelde relatieproblemen. Rut en Elfrida waren gewone ‘alledaagse klanten’. Maar we hebben ook ‘prioriteitsgevallen’: degenen die een helpende hand nodig hebben om de liefde, een vriendschap of desnoods een nieuwe baan te vinden. Dat vereist zorgvuldige overdenking en planning. Maar we doen ons uiterste best.

‘Moet Elfrida worden toegevoegd aan de prio-lijst?’ Ricky staat op en pakt de pot met amandelkoekjes erbij.

‘Niet als ze tevreden is met haar leven zoals het is. Je komt niet automatisch op de lijst omdat je single bent. Misschien vindt ze het wel fijn om nu “eigen baas” te zijn. Bovendien woont ze in Klintehamn, dat is Vera’s werkgebied. Maar wellicht maakte ze van de gelegenheid gebruik om zich hier te laten knippen, nu ze toch in de stad was voor boodschappen. Waar ik aan dacht, is dat Elfrida, net als wij, in de milieustraat ook met de relaties van klanten bezig is. Misschien zou het goed zijn om met haar samen te werken? Dan kan zij degenen opvangen die een ontmoeting nodig hebben en ze vervolgens hierheen sturen voor een aanvullende behandeling.’

Ricky denkt na over wat ik zojuist heb gezegd. ‘Als haar klanten hulp nodig hebben met de liefde, zou ze hen misschien naar ons door kunnen sturen? Nu Magnus op het vasteland studeert, krijgen we immers geen taxiklanten meer, die hij altijd naar ons doorverwees. Heb je eigenlijk nog iets van mijn grote broer gehoord?’

‘Vandaag nog niet, en gisteravond ook niet. Ik belde hem om hem welterusten te wensen, maar hij nam niet op.’ Ik hoop dat Ricky de angst in mijn stem niet opmerkt. Sinds een poosje studeert mijn geliefde Magnus bedrijfseconomie in Uppsala. Het vasteland voelt zo ver weg en het is vreemd om in plaats van samen te wonen nu een latrelatie te hebben. Ik wil hem dicht bij me hebben. Bovendien is hij er absoluut geen ster in om lieve dingen aan de telefoon te zeggen. Dat vindt hij zelf ook.

Ricky stopt zijn halflange, asblonde haar achter zijn oren en kijkt me voorzichtig glimlachend aan. Zijn kin is vierkant en zijn ogen zijn levendig en grijsblauw. Zijn ranke lichaam is zo smal als een stropdas uit de jaren vijftig, ook al eet hij enorme hoeveelheden junkfood. Of tenminste, dat deed hij voordat we elke zondag samen gingen koken.

‘Je weet hoe Magnus is met bellen, hij vindt het lastig om de hele tijd bereikbaar te zijn. Als hij aan het werk is, wil hij met rust gelaten worden. En als hij zich ontspant, wil hij ook met rust gelaten worden. Kortom, in feite is dat alles wat hij wil: rust en stilte.’

Ricky hoeft me niet te overtuigen. Ik weet dat Magnus er niet van houdt om te bellen. Maar aangezien hij onlangs mentale problemen had, voel ik toch enige onrust. Het liefst zou ik hem in de buurt willen hebben om te zien hoe het met hem gaat. Maar hij wilde toch echt gaan studeren. Bovendien, als je vanaf Gotland het vliegtuig naar Stockholm pakt, is het niet eens zo lang, maar het kost wel veel geld.

‘Ik weet dat je ongerust bent, maar hij neemt zijn medicijnen. Dat heeft hij gezegd. We moeten hem vertrouwen. Hij had wat ademruimte nodig. Eigenlijk denk ik niet dat hij echt zin had om

te gaan studeren. Hij trok het gewoon niet om hier op het eiland te blijven, na alles wat hij had aangericht toen hij manisch was en die rare dingen deed. Hij wilde niet terug op de taxi en hij had het gevoel dat mensen hem de hele tijd in de gaten hielden. Zou jij daartegen kunnen? Het minste of geringste wat hij zou hebben gezegd of gedaan, zou worden gewikt en gewogen tegen het licht van klantveiligheid. Of het nou zou gaan om te hard lachen, te spraakzaam of te vrolijk zijn of juist te stil en te saai...'

Ik onderbreek hem, want dat weet ik allemaal wel. 'Maar hij had ook kunnen blijven om te bewijzen dat het nu goed met hem ging en dat ze erop konden vertrouwen dat hij zijn werk goed zou doen. Ik denk dat hem dat wel was gelukt. En het is logisch dat ze tijdens zijn ziekte in de eerste plaats moesten denken aan de veiligheid van de klanten.'

Ik heb echt geprobeerd Magnus over te halen om te blijven. Maar het lukte niet. Van de plannen om te helpen een nieuw restaurant te beginnen is ook niets terechtgekomen.

'Het komt goed, Angelika. Het is altijd goed gekomen.' Ricky slaat zijn arm om me heen. Dan verandert hij van onderwerp. 'In plaats van het over Magnus te hebben vind ik dat we ons op mij moeten focussen: heb je me al gevraagd hoe het vrijgezellenbestaan me bevalt? Nee. Dat heb je niet.'

'Oké, Ricky, hoe is het om single te zijn?'

'Pijnlijk als je naar iemand verlangt. Ik zou willen dat Regina zou inzien dat ze niet zonder mij kan. Maar ze geeft me geen enkel signaal dat ik kan interpreteren als zijnde goed of fout.'

Ik lach, maar als ik zijn bedroefde gezicht zie, word ik al snel weer serieus. 'Nu je zesentwintig bent, moet je wel het een en ander leren voordat ze het aan zou kunnen om met je samen te wonen. Ze heeft Folke. En ze is niet op zoek naar nóg een kind. Je bent een eind op weg naar de mysteries van het volwassen leven. Zoals hoe de stofzuiger en de vaatwasser werken. Maar je hebt ook nog wel het een en ander uit te vogelen.'

‘Ik kan koken. Daar ben ik supergoed in. En ik ben van plan om binnenkort mee te doen aan dat hippe tv-programma, *Wie kookt het best?*’

‘Ik heb je net de basisbeginselen van de Zweedse keuken bijgebracht, lieve Ricky. We hebben het gehad over ingrediënten en veiligheid, bijvoorbeeld dat eten sneller beschimmelt op kamertemperatuur en dat vers brood en rauwe, lekkende kip niet in dezelfde boodschappentas horen. Dat zijn niet echt de dingen waarmee je de finale haalt. Maar inderdaad, je weet wel hoe je moet overleven.’

Ricky wordt serieus. ‘Ik meen wat ik zeg. Regina ziet me als een broer, maar ik wil dat ze me ziet als een man. Toen we elkaars hand vasthielden en ze mij een zoen gaf op Magnus’ verjaardag, dacht ik dat er meer in zat. Maar sinds dat moment voelt het alsof ze me door de vingers glipt. Tot ik denk dat ik echt een kans maak, kan ik haar niet vragen wat ze voor me voelt. Anders verpest ik misschien alles. Maar als we elkaar zien, ben ik zo verdornd zenuwachtig dat ik amper adem kan halen en ben ik bang dat ze me achterlijk vindt, omdat ik niet normaal uit mijn woorden kan komen.’ Met een smekende blik kijkt hij me aan. ‘Help me, alsjeblieft!’

‘Ik doe wat ik kan, Ricky. Dat doe ik continu als we samen koken en als ik je de salon schoon laat maken. Het gaat er niet alleen om dat jullie iets krijgen en dat het dan klaar is. Dat is het makkelijkste gedeelte, geloof me. Alleen in sprookjes leven mensen vervolgens nog lang en gelukkig. Voor gewone mensen werkt het zelden zo. Als je kans wilt maken om met iemand samen te leven, moet je leren je verantwoordelijkheid te nemen. Regina runt geen hotel. Een goed begin is het halve werk.’

Het leven wacht niet

Als ik wegga uit de salon, is de lucht ietwat fris, maar wel aangenaam. De prachtige herfstkleuren benemen me bijna de adem. Ik vind het heerlijk om door de esdoornbladeren te wandelen; wanneer ze opdwarrelen en in nieuwe patronen voor mijn voeten neervallen, veranderen hun kleuren als in een caleidoscoop. Ik ben op weg naar het graf van mijn man, Joakim. Uit mijn tuin heb ik asters in verschillende kleuren meegenomen, met daaromheen donkerrode bladeren. Het is meer dan acht jaar geleden dat hij overleed. Nu heb ik Magnus. Toch zijn er momenten dat het verdriet me naar de keel grijpt en mijn hart stevig omklemt. Joakim kwam om bij een verkeersongeluk. Daarvoor hadden we ruzie gehad. Als we gescheiden waren en op een goede manier uit elkaar waren gegaan, was het verdriet misschien makkelijker te dragen geweest.

Nu ik bij de achthoekige kapel sta, en de avondzon met haar warme gloed over de met bloemen versierde graven schijnt, voel ik dat Joakim en ik ons op de een of andere manier hebben verzoend. Ik wilde kinderen. Hij wilde wachten. Maar het leven wacht niet. Dat was waar onze laatste ruzie over ging. Vervolgens duurde het na zijn overlijden zeven jaar voordat ik Magnus ontmoette. En nu is het voor mij te laat om nog kinderen te krijgen. Maar niet voor Magnus. Hij is veertien jaar jonger dan ik.

Ik denk dat ik de gedachte geaccepteerd heb. Misschien vooral dankzij de kleine Folke, de zoon van Regina, op wie ik af en toe mag passen. Daarnaast heeft mijn zus Ulrika de fantastische tweeling Mio en Mia, en Vera heeft een schattige kleine baby, die Klara heet. Maar die zijn slechts te leen. Ulrika beweert altijd dat dit voor alle kinderen geldt. Ze zijn niet je bezit. Daar heeft ze natuurlijk gelijk in. Als je erover nadenkt, zijn alle mensen van wie je houdt slechts voor onbepaalde tijd te leen.

Ik pak een groene vaas, vul hem met water en zet de bloemen erin. Dan valt er een schaduw over mijn schouder.

‘Ik dacht al dat jij het was.’ Elfrida staat achter me. Haar krullen glanzen in de zon. Ze draagt een getailleerde rode wollen mantel, waardoor ze er elegant uitziet, en een perfect matchende, rode lippenstift. ‘Mijn man ligt daar. En...’ Ze doet een paar stappen naar voren om de tekst op de steen te kunnen lezen. ‘Hier ligt jouw man, Joakim. Klopt dat?’

‘Het is acht jaar geleden dat hij overleed. Dat is een hele poos.’ Ik wil niet dat ze zich ongemakkelijk voelt. Maar toch is het vreemd dat je altijd zo veel rekening houdt met anderen, dat je je eigen pijn afzwakt en je woorden zó kiest dat anderen zich niet onprettig zullen voelen.

‘Zullen we gaan zitten? Heb je even tijd?’ Ze wijst naar het groene bankje onder de boom.

‘Ja, dat kan wel. Ik heb geen haast, er is niemand die op me wacht nu Magnus op het vasteland is.’

‘Je hebt een nieuwe man gevonden, Angelika, iemand met wie je samen wilt leven. Wat fijn. Weet je, om eerlijk te zijn zou ik willen dat het mij ook zou overkomen.’

Dat verrast me een beetje. Omdat het wellicht oneerlijk is dat ik een geliefde heb en zij niet, zwak ik mijn eigen levensgeluk een beetje af. ‘Elke relatie heeft zijn problemen, conflicten en leuke of minder leuke verrassingen. Daarbij kan er zelfs af en toe sprake zijn van een vleugje saaiheid.’

‘Zo is het. Toen ik het had over vijftientig gelukkige jaren, sprak ik niet helemaal de waarheid. De laatste vier jaar was mijn man ernstig ziek. Ik ben minder gaan werken en heb hem thuis verzorgd. Dag en nacht.’

‘Dat moet ontzettend zwaar geweest zijn. Voor jullie allebei, denk ik. Het is ook niet makkelijk voor degene die ziek is en hulp nodig heeft.’

‘Het was zeker zwaar, voor ons allebei. Hij wilde voor zichzelf kunnen zorgen, maar dat ging natuurlijk niet. Het laatste jaar ging ik ver over mijn eigen grenzen heen. Ik gaf hem te eten, hielp hem naar het toilet, waste hem. Vierentwintig uur per dag. Totdat ik niet meer kon. Vanwege het slaapgebrek stortte ik volledig in. De laatste week verbleef hij in een hospice. Daar stierf hij en ik voel me nog altijd schuldig dat ik niet tot het einde toe voor hem kon zorgen.’

‘Wat je hebt gedaan was fantastisch. Jarenlang.’

‘Dat zou je denken. Maar binnen in mij groeide een woede. Als ik degene was geweest die ziek was geworden, denk ik niet dat hij mij verzorgd zou hebben. Niet als het zijn leven beperkt zou hebben en het ten koste zou zijn gegaan van zijn eigen comfort. Ik kende hem maar al te goed en ik denk niet dat hij op dezelfde manier voor mij had klaargestaan. Hij zou me verlaten hebben en me vervolgens vergeten zijn. Als ik zijn slechte geweten was geworden, zou hij me misschien zelfs hebben veracht.’

‘En hoe voelt het nu?’

‘Ik voel me vreselijk dat ik zo denk. En ook schuldig omdat ik niet alleen verdriet voelde toen hij stierf, in zekere zin was het ook een opluchting. Maar nu voel ik me leeg en eenzaam. Ik verlang naar iemand om mee samen te leven. Maar zoals gezegd ben ik nog niemand tegengekomen die de moeite waard is.’ Ze glimlacht dapper.

Terwijl ik naast haar op het bankje zit, kijk ik omhoog naar de rood-gele kruinen van de bomen. De kleuren zijn zo intens. ‘Als je

aan je warmste herinnering denkt, het mooiste liefdesmoment in je leven: wat maakte je toen gelukkig?’

Even denkt ze na en haar kleine, ondeugende glimlach verandert in een stralende zonsopgang. ‘Het was niet met mijn man, het was met iemand anders, lang geleden. Toen ik jong was, werkte ik tijdens de zomer in Ljugarn in een pension. We zwommen naakt in het maanlicht en picknickten bij een vuurtje op het strand. De rauken tekenden zich als zwarte standbeelden af tegen de donkerblauwe hemel. Omdat hij niet wilde dat ik het koud kreeg, sloeg hij een plaid om ons heen. Hij warmde mijn voeten op in zijn handen. En door de manier waarop hij me zoende, verloor ik alle besef van tijd, terwijl de nacht al overging in het ochtendgloren.’ Ze giechelt luid om haar plechtige formulering.

‘Wat gebeurde er daarna?’

Haar blik wordt somber en ze buigt haar hoofd. ‘Ik was al zwanger. Van iemand anders. Ik wist het toen nog niet, maar heel snel na die prachtige nacht aan zee wel. Het was niet van iemand met wie ik wilde leven, het was een vergissing. Ik ontdekte het veel te laat. Van het kind zelf heb ik geen spijt. Je hebt geen spijt van de kinderen die je krijgt. Maar de liefde van mijn leven, die moest ik laten gaan. Ik wist niet hoe ik hem moest vertellen dat ik zwanger was van een andere man. Ik maakte het uit en zei dat ik hem niet meer wilde zien. Daarna hebben we elkaar ook nooit meer ontmoet. Jaren later zag ik hem nog een keer met een mooie roodharige vrouw. Ze was dat jaar verkozen tot Rozenkoningin. Ik geloof dat ze Naima heette. Ze zagen er verliefd uit en ik begreep dat hij verder was gegaan met zijn leven.’

‘Weet je waar hij nu is?’ Ik kan het niet laten om de vraag te stellen.

‘Nee, en het is ook maar beter om het verleden te vergeten.’

Ik wil net vragen waarom, maar dan kijkt ze op haar horloge en staat op. ‘Ik hoop dat we elkaar nog eens zien.’

‘Je weet me te vinden.’

‘Ja. De volgende keer dat ik geknipt moet worden, kom ik weer naar Salon d’Amour.’

Als ik thuiskom in mijn kleine stenen huisje aan de Fiskargränd, neem ik de post mee naar binnen. De kat, Harten Aas, drement achter me aan en strijkt langs mijn been. Ik doe wat eten in zijn bakje, zodat ik met rust gelaten word terwijl ik de inhoud van de brievenbus doorneem. Er zaten een paar rekeningen en reclamefolders in. Ik behoor tot de naïevelingen die geen nee-sticker op de brievenbus hebben geplakt. In plaats daarvan heb ik een bordje gemaakt met de tekst: RECLAME, GRAAG! Simpelweg omdat ik het leuk vind om post te krijgen, zelfs reclame.

Het allermeest hou ik van die kleine, dubieuze postordercatalogi, waar je zo’n beetje alles uit kunt bestellen wat je maar kunt bedenken. Zoals *Cedergrens hobbymagazine*. Dat heeft een hoge amusementswaarde. Ik lees en lach zo hard dat Harten Aas van zijn bakje opkijkt. De eerste lachbui betreft ‘Elastiek Arnold’ met een foto van een man van middelbare leeftijd met een rubberen elastiek: een trainingshulpmiddel dat een lichaam als dat van Arnold Schwarzenegger belooft in precies veertien dagen. *Mijn vrienden konden niet geloven dat het waar was!* Ik ook niet, maar het is wel hilarisch. Als je de energie niet hebt om met ‘Elastiek Arnold’ aan de slag te gaan, zijn er alternatieven voor een mooier lichaam, zoals ‘Elastiek Sverker’: een rubberen lus die je om je beide armen doet en vervolgens op de rug samenbindt voor een rechtere en krachtigere houding. Ik mag aannemen dat de vrienden hier ook versted van zullen staan. Uit de pagina ernaast blijkt dat twee op de drie mensen die hun tanden bleken met Vitamox tevreden zijn. Wellicht dat de anderen last hebben gekregen van acuut tandbederf? Vitamox bevat alleen natuurlijke bleekmiddelen, zoals zand en een scheutje waterstofperoxide, voor de royale prijs van 599 kronen + btw voor een tube pasta van 200 ml. Ge-garandeerd effect binnen een week. *Mijn tandarts kon bijna niet*

geloven dat het waar was! De tube wordt op een foto aanbevolen door een ietwat scheel kijkende man. Er staat niet met zo veel woorden dat hij tandarts is, maar hij draagt een witte jas en heeft een gefotoshopt lachje.

Dit is gratis entertainment van de bovenste plank. Onmisbare zaken, zoals tuinkabouters met blote konten, schorten met nep-tieten, diademen met wippende rode balletjes, magneetarmbanden tegen armzweet en een groot assortiment plastic bloemen voor plechtige gelegenheden worden in fullcolour gepresenteerd. Eerlijk gezegd kan ik geen enkele plechtige gelegenheid bedenken waarbij ik dacht: nu moet ik plastic bloemen kopen, want er valt wat te vieren!

De echte pareltjes stuur ik doorgaans door naar Vera. Zij heeft dezelfde humor als ik. Ulrika is wat stijver qua persoonlijkheid, en vindt het moeilijk om de lol in te zien van dit soort misleidende boodschappen. Maar dat is juist de charme: het buitenproportionele en schaamteloze bedrog, waar je zo hard om kunt lachen. Ik veeg de tranen uit mijn ogen en bel vervolgens Magnus.

De lach klinkt nog door in mijn stem als hij op zijn kortaffe manier antwoordt.

‘Magnus.’

‘Hé lieverd, wat ben je aan het doen?’ Ik heb het nodig om te horen dat hij van me houdt en dat alles goed is. Maar op dit moment zitten we niet op dezelfde golflengte.

Hij klinkt gestrest. ‘Studeren. Ik heb morgen een tentamen.’

‘Gaat het goed? Is het interessant?’

‘Ja, maar het is best veel. Ik ben niet gewend om te studeren. Je moet de juiste manier weten te vinden en discipline hebben.’

‘Dat lukt je wel, Magnus!’

‘Ik hoop dat je gelijk hebt.’

Ik heb een voorstel waar ik vandaag over heb nagedacht. Na zijn korte antwoord is het niet bepaald makkelijk om erover te beginnen. ‘Ik dacht dat we, als je in het weekend thuiskomt, wat

vrienden konden uitnodigen voor een soort oogstfeest. Een etentje waarbij iedereen iets meeneemt. Is dat iets?’

Ik hoor hem diep zuchten. ‘Ik weet niet hoe het allemaal loopt, het is zo druk op dit moment. Ik heb een hertentamen. Waarschijnlijk red ik het niet om naar huis te komen.’

Ik probeer niet teleurgesteld te klinken. ‘Wanneer denk je dat je het wel weet? Het zou leuk zijn om iets te plannen met onze vrienden. Het is alweer een tijdje geleden dat we elkaar hebben gezien.’

Ik hoor geluiden, het gerinkel van glas. Iemand hoest. ‘Ben je niet alleen?’

‘We zitten hier samen te studeren, een medestudent en ik. Zodra ik meer weet over het weekend, laat ik het je weten. Doeg.’

Geen ‘kus’ of ‘ik hou van je’, wat hij normaal gesproken wel doet. Ik vraag me af wie er bij hem was. De volgende keer zal ik hem ernaar vragen. Hij heeft het een en ander over zijn medestudenten verteld. Soms worden ze ingedeeld in groepjes, waarbij je niet mag kiezen met wie je samenwerkt. Er zitten een paar arrogante types bij die hij niet mag, zo heeft hij laten weten. Ik hoop maar dat de persoon bij hem aardig was.

Ik heb plannen voor de toekomst van Elfrida

Na het gesprek met Magnus loop ik de tuin in. Natuurlijk ben ik teleurgesteld. Vorig weekend kwam hij ook al niet naar huis. Het kost hem zo'n acht uur om met de trein en de boot thuis te komen, of drie tot vier uur met de trein en het vliegtuig. Als de reis zowel heen als terug zo lang is, blijft er niet veel over van het weekend. Toen we net verliefd waren, had dat niets uitgemaakt. Toen kon je wel een maand reizen voor één enkele kus. Maar het moge duidelijk zijn: je kunt niet voortdurend zó intens leven als in de tijd van de eerste verliefdheid zonder dat je van uitputting instort. Daarom duurt die waanzin maar zo'n half jaar. Of misschien maximaal een jaar, met hier en daar nog enkele gepassioneerde hoogtepunten. Na anderhalf jaar, de periode die wij nu samen zijn, is het vooral het leven van alledag dat geldt.

Ik ben graag in mijn tuin. Nadat mijn moeder overleed, heb ik het huis geërfd. Als kind al klom ik in de zure kersenboom. In de jaren die volgden, heb ik het grootste deel van de andere planten zelf gepoot. Toen ik hierheen verhuisde, begon ik met het bouwen van een kas van oude, puntige kerkramen: een kopie van het prieel dat de ex-schoonmoeder van Ulrika had. De glaszetter hielp me de ramen in houten kozijnen te zetten, zodat er vier gevels ontstonden. Mijn overleden man, Joakim, was niet erg handig. 'Ik

doe echt mijn best,' zei hij dan meestal, terwijl ik de berg kromme spijkers opraapte en een pleister op zijn blauwe duim plakte. 'Dat is juist het meest tragische eraan,' antwoordde ik dan. En dat werd min of meer een grapje tussen ons.

De klimrozen die ik tien jaar geleden plantte, bloeien nu. De grote rood-gele watervallen zijn vastgemaakt aan de groene schutting die tussen mijn huis en dat van mijn buurman, de Generaal, staat. In de border groeien roze en witte rozen, goudsbloemen en asters. In september en oktober biedt de tuin bessen en fruit in overvloed. Van de druiven krijg ik twee oogsten, één in de volle grond en een vroegere oogst in de kas, waar ik een paar takken naar binnen heb geleid. 's Zomers heb ik aardbeien, frambozen en bosaardbeien, en mijn kruidentuin is mijn echte trots. Vooral de daslook, met zijn volle, donkergroene structuur en zijn prachtige witte bloemen. He-las heeft Ulrika nog altijd de irritante gewoonte om die te plukken zonder het te vragen, net als in de tijd dat mijn moeder hier nog woonde. Ik vind dat ze me op z'n minst even kan vragen of dat oké is. Eigenlijk is het idioot dat ik zo denk, want als het erop aankomt, zou ik mijn leven voor haar geven. Maar dat neemt niet weg dat ik echt een zeurpiet kan zijn als het om kleinigheden gaat. Want het gaat erom grenzen te stellen en wat dat betreft moet je ergens beginnen. Toen we nog op school zaten, pakte ze zelfs mijn schone ondergoed uit de kast, als dat van haar in de was zat.

Een andere bron van irritatie is de zolder. Mijn zussen hebben zelf een huis. Maar aangezien niemand de energie heeft om uit te zoeken wat weg kan en wat bewaard moet blijven, liggen alle spullen uit hun jeugd nog bij mij. Van kerstcreaties van de kleuterschool tot kastanjes waar we luciferstokjes in staken als pootjes, zodat ze door konden gaan voor koeien en paarden. Rommel, afgewisseld met overgrootmoeder Amalia's geborduurde handdoeken, wat koperen potten en een schommelpaard zonder onderstel. 'Omdat dat emotionele waarde heeft, mag hij niet weg,' aldus Vera, terwijl ze tegelijkertijd weigert om er zelf een plekje voor te

vinden. Het is bijna onmogelijk om nog op de zolder te komen. Mijn zussen, die met hun kids midden in de tropenjaren zitten, beginnen al te protesteren zodra ik het woord ‘zolderopruiming’ in de mond neem. Maar er komt een dag dat het plafond het niet langer houdt, geloof me!

Als Magnus niet ziek was geworden, hadden we afgelopen lente de zolder toch onder handen genomen en de spullen verdeeld. Hij had me van tevoren alleen niet verteld dat hij aan een bipolaire stoornis leed en dat hij gestopt was met zijn medicijnen. Eerst werd hij manisch, maar daarna belandde hij regelrecht in de hel en probeerde hij er een einde aan te maken. Als ik eraan denk, stopt mijn hart nog altijd een moment met kloppen: hoe weinig het had gescheeld of ik was hem verloren. Om die reden vraag ik me nu af wat hij doet en hoe het met hem gaat. Maar ik kan hem niet voortdurend op de lip zitten. Hij moet voelen dat ik hem vertrouwd en dat ik weet dat hij zichzelf weer kan redden.

Ik pluk een zongerijpte peer van het latwerk en ga in de kas zitten met de deur naar de tuin open. De laatste keer dat Magnus en ik hier samen zaten te dineren, zijn de kaarsen in de zilveren kandelaar opgebrand. De rozen die ik in de lage kristallen schaal had geschikt, zijn door het watergebrek geworden tot droogbloemen. Ik verlang zo erg naar hem dat het pijn doet. Maar ik kan hier niet zitten smachten, ik moet proberen om aan iets anders te denken. Aan wat ik vandaag heb gedaan en wat er voor morgen op mijn to-dolijst staat in de salon. De strategieën voor hoe mijn klanten de liefde zullen vinden, stippel ik ’s avonds uit, wanneer ik alle tijd en rust heb om na te denken.

Mijn gedachten gaan naar wat Elfrida zei toen we elkaar eerder vandaag tegenkwamen op de begraafplaats. Naar wat ze vertelde over haar gelukkigste liefdesmoment. Een verhaal dat zowel mooi als verdrietig is. Haar grote liefde vond mettertijd een ander. Een Rozenkoningin. Ik vermoed zomaar dat ik de man ken van wie Elfrida hield.

Ik neem een hap van de sappige peer, pak er nog eentje mee en ga dan naar binnen om achter de computer te gaan zitten en wat spuurwerk te doen. In Snäckgårdsbaden – een bad- en vakantieoord enkele kilometers ten noorden van Visby – werd de Rozenkoningin gekroond door radiopersoonlijkheid Sigge Fürst. Tijdens Kinderdag reed ze mee in een wagen in de optocht: een evenement met bijna dertigduizend bezoekers. Drie dagen lang waren er kermis, dans en vuurwerk en het hele event vond plaats bij de oude gevangnistoren Kajsarn. De verkiezing van de Rozenkoningin was een schoonheidswedstrijd, die ergens in de jaren veertig begon en standhield tot begin 2000, toen de interesse voor de wedstrijd begon af te nemen. Toen Kinderdag op zijn hoogtepunt was, trad zelfs Agnetha Fältskog van ABBA er op. Ik herinner me dat, want ik wilde zelf ook zangeres van ABBA worden en natuurlijk ook Rozenkoningin. Ik heb een vroege herinnering aan hoe ik langs de weg stond en mijn moeders hand vasthield. Ik zag de glimlachende vrouw met een rozenkrans in haar haar en al haar hofdames – oftewel degenen die niet gewonnen hadden – op dezelfde wagen. Ik had medelijden met hen en wenste dat ze allemaal koningin konden zijn.

Ik buig me over de computer en zoek tussen de foto's die gemaakt zijn van Rozenkoninginnen uit vervlogen tijden. Zij moet ergens in 1969 of begin jaren zeventig het kroontje gedragen hebben. Er zijn lang niet zo veel foto's uit de tijd van vóóordat de computer zijn intrede deed als van hedendaagse evenementen. Maar mijn vermoedens worden bevestigd en ik vind Naima op een zwart-witfoto.

Zelf leerde ik haar kennen vlak voordat ze overleed, toen ik haar pruiken aanmat om te dragen na de chemotherapie. Ik heb een goede samenwerking met de pruikenmaker in Endre. Samen helpen we de patiënten op het eiland. Toen Naima stierf, kwam haar man, Tommy Björkman, naar ons toe in Salon d'Amour. Ze had het adres speciaal voor hem opgeschreven: ze wilde dat hij ie-